

поновані заходи мають чітко виражений міжгалузевий і міждисциплінарний характер і спрямовані на визначення загальних концепцій, які дозволяють погодити на державному рівні всі складові частини національної інноваційної системи – наукові дослідження, освіту, фінансування, механізми комерціалізації інновацій, засоби законодавчого регулювання, мережні структури взаємодії держави, промисловості й громадянського суспільства [2]. Особливостями даної стратегії є те, що вона ставить новий формат цілей; будує та декларує характеристики суспільства, що здатне сприймати та створювати інновації; чітко виокремлює ті сфери, де має відбуватись інноваційний розвиток; чітко визначає, що саме в кожній з галузей має відбуватися, а діяльність буде через систему проєктів загальнодержавного значення.

Таким чином, європейський досвід побудови якісної стратегії важливо використовувати для побудови ефективної стратегії економічного розвитку України на основі: 1) впровадження системи безперервного моніторингу стратегії економічного розвитку, оскільки трансформаційні процеси потребують постійної зміни шляхів досягнення мети; 2) створення єдиної інноваційної стратегії розвитку, яка побудована за принципами створення інтегрованих концепцій розвитку з поєднанням усіх складових інноваційної системи та визначає пріоритетні сфери інноваційного розвитку; 3) формування моделі інноваційного розвитку, створення ефективних кластерних утворень і запровадження діяльності ефективних загальнодержавних проєктів.

Перелік посилань:

1. *Глобальное экономическое развитие: тенденции, асимметрии, регулирование : монография / [Д. Лукьяненко, В. Колесов, А. Колот, Я. Столярчук и др. ; под науч. ред. проф. Д. Лукьяненко, А. Поручника, В. Колесова]. – К. : КНЭУ, 2013. – 466 с.*
2. *Структурні реформи економіки : світовий досвід, інститути, стратегії для України : монографія / [О. І. Амоша, С. С. Антекар, С. І. Юрій та ін.]. – Тернопіль : Екон. думка : ТНЕУ, 2011. – 323 с.*
3. *Геоенормічні сценарії розвитку і Україна : монографія / [М. З. Зеуровський, Ю. М. Пахомов, А. С. Філіпенко та ін.]. – К. : Академія, 2010. – 328 с.*

СУЧАСНИЙ СТАН ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ЇЇ РОЗВИТКУ З УРАХУВАННЯМ РЕКОМЕНДАЦІЙ МВФ

Т.Ю. Яра

Державна навчально-наукова установа «Академія фінансового управління», м. Київ

Після кризи в 2014-2015 рр., економіка України розпочала поступове відновлення. За офіційними даними, у 2016 р. реальний ВВП України вперше за останні 4 роки зріс на 2,3% (у 2015 р. відбувалося падіння на 9,8 %), за рахунок зростання інвестицій, що і стало ключовим фактором для відновлення економіки.

У 2016 році відбулося стрімке зниження індексу споживчих цін в середньому до 13,9 %, тоді як у 2015 році споживчі ціни в середньому зростали на 48,7 %. В свою чергу, на кінець періоду інфляція знизилася до 12,4 %. Таким чином, ціль з інфляції на 2016 рік, визначена Стратегією монетарної політики на 2016-2020 роки [1] в межах 12 % \pm 3 в. п., досягнуто. Швидке сповільнення інфляції у 2016 році відбулося насамперед завдяки послабленню інфляційного тиску, зумовленого фундаментальними факторами. Також значний вплив мали сприятливі фактори з боку пропозиції сирих продуктів харчування. Водночас основними чинниками зростання цін стало підвищення тарифів, що регулюються адміністративно, та збільшення світових цін на нафту [2].

В економіку України за 2016 рік надійшло 4,4 млрд дол. прямих іноземних інвестицій, що на 17 % більше, ніж у 2015 році [3]. Для залучення інвестицій Національний банк в 2016 році продовжив активно згортати введені в 2014 році валютні обмеження і пом'якшувати монетарну політику. Ці кроки стали можливими, завдяки стабілізації курсу гривні. Протягом 2016 р. національна валюта подешевшала з 23,4 грн/дол. у грудні 2015 р. до 26,2 грн/дол. у грудні 2016 р [4]. Дефіцит рахунку поточних операцій різко скоротився з більш ніж 9 відсотків ВВП в 2013 році до 3,6 відсотка ВВП в 2016 р.

Згідно Меморандуму про економічну і фінансову політику погодженого між Урядом України та МВФ [5]. для прискорення зростання при збереженні макроекономічної стабільності необхідно продовжувати приділяти особливу увагу: а) активізації зусиль щодо залучення інвестицій і підвищення потенціалу економіки за рахунок поліпшення бізнес-середовища, реформуванню сектору держпідприємств (SOE), розвитку ринку земель сільськогосподарського призначення, а також боротьбі з корупцією, що залишається однією з ключових проблем; б) забезпеченню фінансової стійкості за допомогою фіскальної консолідації, за підтримки пенсійної реформи, більш ефективних держав-

них витрат, а також більш справедливої податкової системи; в) подальшому зниженню інфляції і відновленню резервів; г) відновленню життєздатності банків і поживленню банківського кредитування.

У Меморандумі з МВФ зазначено, що без реалізації заходів, направлених на досягнення вищезазначених цілей, реалізація програми співпраці з МВФ не може бути успішною.

Як наслідок зазначених заходів, очікується, що до 2021 р. Україна вийде на траєкторію стабільного економічного зростання з темпом реального ВВП на рівні 4% в рік та інфляцією на рівні 5%. Очікується, що в 2021 р. фактичний ВВП зросте до рівня потенційного ВВП. Зниження темпів інфляції поряд із стабільністю обмінного будуть сприяти відновленню позитивного ділового клімату та передбачуваності для бізнесу.

Варто зазначити, що згідно прогнозу МВФ, прямі іноземні інвестиції у 2020-2021 рр. залишатимуться на рівні 2016 (3,6 млрд дол. США). В той же час, протягом усього періоду передбачається незначне зниження дефіциту торговельного балансу (з -6,3% від ВВП у 2016 р. до -4,2% від ВВП у 2021 р.), та дефіциту поточного рахунку платіжного (з -3,6% від ВВП у 2016 р. до -2,9% від ВВП у 2021 р.). Як наслідок стабілізації економіки України, прогнозується зниження рівня безробіття з 8,8% за підсумками 2016 р до 8,0% у 2021 р.

Поживлення економічної активності сприятиме стабільності доходів сектора ЗДУ. Очікується, що рівень доходів сектора ЗДУ відносно ВВП у 2021 р. складатиме 38,3%, що відповідає рівню 2016 р. В той же час, дефіцит загального уряду в 2021 р. становитиме 2,0% ВВП, що незначно нижче ніж у 2016 р. (-2,2% від ВВП), та на 1 в.п. нижче ніж у 2017 році. В свою чергу, відносний рівень державного та гарантованого державою боргу буде поступово знижуватися з 81,2% від ВВП у 2016 р. до рівня 65,6% від ВВП у 2021 р.

Варто зазначити, що основними завданнями для України є відновлення макроекономічної і фінансової стабільності, досягнення і підтримання бюджетної та зовнішньої стійкості та надійне зростання у середньостроковій перспективі, що можна досягти лише проводячи фундаментальні реформи для покращення економічного урядування та бізнес-клімату з метою відновлення довіри з боку інвесторів та міжнародної спільноти.

Перелік посилань:

1. Стратегія монетарної політики на 2016-2020 роки / НБУ [Електронний ресурс]. – Режим доступу : https://bank.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=20985224.

2. Інфляційний звіт (січень 2017) / НБУ [Електронний ресурс]. – Режим доступу : https://bank.gov.ua/control/uk/publish/category?cat_id=742185/

3. Прямі інвестиції / ДССУ [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.ukrstat.gov.ua/operativ/operativ2014/zd/pik/pik_u/pik_rik_2014.html

4. Курс валют / НБУ [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.bank.gov.ua/files/Exchange_r.xls

5. Ukraine: 2016 Article IV Consultation and third review under the Extended Arrangement, Requests for a Waiver of Non-Observance of a Performance Criterion, Waiver of Applicability, Rephrasing of Access and Financing Assurances Review-Press Release; Staff Report; and Statement by the Executive Director for Ukraine / IMF, April 4, 2017 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.imf.org/en/Publications/CR/Issues/2017/04/04/Ukraine-2016-Article-IV-Consultation-and-third-review-under-the-Extended-Arrangement-44798> – P. 23.